

norden

Pohjoismaiden ministerineuvosto

Pohjoismaisen lapsi- ja nuorisoyhteistyön strategia

Pohjoismaisen lapsi- ja nuorisoyhteistyön strategia

ANP 2006:722

© Pohjoismaiden ministerineuvosto, Kööpenhamina 2006

ISBN 92-893-1312-9

Paino: Clausen Offset, Odense 2006

Suunnittelu: Brandpunkt a/s

Painos: 700

Painettu ympäristöä säästävälle paperille, joka täyttää pohjoismaisen Joutsenmerkin kriteerit.

Julkaisua voi tilata osoitteesta www.norden.org/order.

Muita julkaisuja on osoitteessa www.norden.org/publikationer

Printed in Denmark

Nordic Council of Ministers

(Pohjoismaiden ministerineuvosto)

Store Strandstræde 18

DK-1255 København K

Puhelin (+45) 3396 0200

Faksi (+45) 3396 0202

Nordic Council

(Pohjoismaiden neuvosto)

Store Strandstræde 18

DK-1255 København K

Puhelin (+45) 3396 0400

Faksi (+45) 3311 1870

www.norden.org

Pohjoismainen yhteistyö

Pohjoismainen yhteistyö on maailman vanhimpia ja kattavimpia alueellisen yhteistyön malleja. Siihen osallistuvat Islanti, Norja, Ruotsi, Suomi ja Tanska sekä Ahvenanmaan, Färsaarten ja Grönlannin itsehallintoalueet. Yhteistyö vahvistaa Pohjoismaiden yhteenkuuluvuutta unohtamatta maiden välisiä yhtäläisyyksiä ja kansallisia erityispiirteitä. Lisäksi se parantaa naapurussuhteita ja mahdollisuuksia pohjoismaiseen edunvalvontaan kansainvälisissä yhteyksissä.

Pohjoismainen yhteistyö sai viralliset puitteet vuonna 1952, jolloin *Pohjoismaiden neuvosto* perustettiin maiden parlamenttien ja hallitusten yhteistyöelimeksi. Vuonna 1962 Pohjoismaat allekirjoittivat Helsingin sopimuksen, joka on edelleenkin pohjoismaisen yhteistyön kulmakivi. Vuonna 1971 perustettiin *Pohjoismaiden ministerineuvosto*, joka on viiden Pohjoismaan sekä kolmen itsehallintoalueen hallitusten välinen yhteistyöelin.

Visio

Visio: Pohjolan tulee olla maailman paras paikka lapsille ja nuorille

Lapset ja nuoret ovat Pohjoismaiden ministerineuvoston painopistealue. Tämän strategian toteuttamisen tulee johtaa uusiin panostuksiin kaikilla yhteistyöalueilla.

Lapset ja nuoret ovat jo pitkään olleet tärkeä politiikan alue Pohjoismaissa ja itsehallintoalueilla. Aiheeseen liittyvä työ perustuu yhteisiin perusarvoihin, kuten oikeudenmukaisuuteen, tasa-arvoon, demokratiaan, avoimuuteen ja osallisuuteen. Jatkamalla tiivistä lapsi- ja nuorisoyhteistyötään Pohjoismaat voivat saavuttaa enemmän kuin mihin maat yksinään pystyisivät. Lapsilla ja nuorilla tarkoitetaan kaikkia 0–25-vuotiaita, mutta ikäjakauma voi vaihdella eri yhteyksissä.

Pohjoismaisen lapsi- ja nuorisopoliittisen yhteistyön yleistavoite

Pohjoismaiden ministerineuvoston lapsi- ja nuorisoyhteistyön tavoitteena on edistää lasten ja nuorten

mahdollisuuksia hyvin elinolosuhteisiin sekä heidän vaikutusmahdollisuuksiaan. Lasten ja nuorten oikeutta hyvin elinolosuhteisiin ja vaikutusmahdollisuuksiin on edistettävä tasapuolisesti riippumatta sukupuolesta, etnisestä, kulttuurisesta tai sosiaalis-taloudellisesta taustasta, iästä, asuinpaikasta, seksuaalisesta suuntautumisesta tai toimintarajoitteista.

Työn lähtökohtana tulee olla oikeusnäkökulma, jonka mukaan

- lasten ja nuorten ihmisoikeuksia on suojeltava ja edistettävä – alle 18-vuotiaisiin lapsiin ja nuoriin kohdistuvan työn tulee perustua YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen
- lapsilla ja nuorilla on oikeus koulutukseen, sosiaaliseen ja taloudelliseen turvallisuuteen sekä hyvään terveyteen ja kehittymiseen
- lasten ja nuorten on voitava vaikuttaa omaan elämänsä, lähiympäristöönsä ja yhteiskuntakehitykseen yleensä.

Painopist

Painopistealueet

Suurin osa Pohjoismaiden ministerineuvoston yhteistyö-alueista liittyy jollakin tavalla lasten ja nuorten tilanteeseen, ja kaikilla ministerineuvoston yhteistyöalueilla on otettava huomioon lapsi- ja nuorisönäkökulma. Tulevina vuosina pohjoismaisessa yhteistyössä on kuitenkin painottava erityisesti seuraavia asioita:

Elintarvikesektori: Edistetään lasten ja nuorten terveyttä ja elämänlaatua ravinnon ja liikunnan avulla. Vähennetään lapsiin ja nuoriin kohdistuvaa kaupallista painetta.

Ympäristösektori: Lisätään lasten ja nuorten tietoja luonnostamme ja sen luonnonvaroista sekä edistetään niiden kunnioittamista.

Kulttuurisektori: Edistetään lasten ja nuorten mahdollisuuksia aktiiviseen osallistumiseen ja oman kulttuuri-ilmaisun luomiseen. Huolehditaan siitä, että lapsille ja nuorille tarjotaan nykyistä enemmän laadukasta pohjoismaista sisältöä tietokonepelien kaltaisissa sähköisissä medioissa, ja varmistetaan, että lasten ja nuorten mediaosaaminen vastaa medioiden käyttömahdollisuuksia. Vahvistetaan Pohjolan talojen ja instituuttien työtä, joka liittyy lapsi- ja nuorisokulttuurin välittämiseen ja edistämiseen.

Sosiaali- ja terveyssektori: Keskitytään riskiryhmien lapsiin ja nuoriin sekä lasten ja nuorten terveyteen ja päihteiden käytön ehkäisyyn. Panostetaan jatkossakin vahvasti Baltian maiden ja Luoteis-Venäjän muita heikommassa asemassa oleviin lapsiin ja nuoriin.

Tasa-arvosektori: Keskitytään poikien ja tyttöjen yhtäläisiin mahdollisuuksiin ja elämänlaatuun.

Koulutussektori: Keskitytään nuorten hyviin koulutusmahdollisuuksiin. Edistetään koulutuksen laadun tutkimusta ja kehittämistä sekä perusopetustasolla että korkea-asteen koulutuksessa ja vahvistetaan siten Pohjolan asemaa inhimillisten voimavarojen kehittämisen edelläkävijäalueena. Laadun kehittäminen ja arviointi ovat perustana useille toiminnoille ja hankkeille. Muita koulutuksen laadun vahvistamiseen liittyviä yhteistyöalueita ovat kansainvälinen indikaattoriyhteistyö ja Kööpenhaminan prosessin seuranta, esimerkiksi ammatillisen osaamisen tunnustaminen ja ammattikoulutuksen opintosuoritusten siirtäminen.

Pohjoismainen lapsi- ja nuorisoyhteistyön komitea (NORDBUK): Edistetään nuorten omaa järjestäytymistä ja pohjoismaista yhteistyötä. Edistetään nuorten osallistumista demokraattisiin prosesseihin uusien menetelmien avulla. Tuetaan moninaisuutta, ihmisoikeuksia, kansainvälistä lapsi- ja nuorisopoliittista yhteistyötä sekä lapsi- ja nuorisotutkimuksen koordinoitua.

Vastuunjako ja seuranta

Vastuunjako ja seuranta

Yhteinen vastuu

Lapsia ja nuoria koskeva yleinen poliittinen strategia edellyttää lapsi- ja nuorisönäkökulman sisällyttämistä Pohjoismaiden ministerineuvoston kaikkien painopistealueiden toimintaan. Eri ministerineuvostoilla on vastuu siitä, että alalla saavutetaan näkyviä tuloksia.

MR-SAM

Yhteistyöministereillä (MR-SAM) ja heidän alaisuudessaan toimivalla Pohjoismaisella yhteistyökomitealla on yleinen koordinoituvastuu pohjoismaisesta lapsi- ja

nuorisoyhteistyöstä. Konkreettisesta sisällöstä vastaavat asianosaiset ministerineuvostot.

Painopistealueiden ministerineuvostot

Pohjoismaiden ministerineuvostolla on päävastuu strategian yleistavoitteen toteuttamisesta ja lapsi- ja nuorisönäkökulman sisällyttämisestä olennaisiin toimintasuunnitelmiinsa. Pohjoismaiden ministerineuvoston on analysoitava eri päätösten ja panostusten vaikutusta lasten ja nuorten tilanteeseen ja määriteltävä mitattavissa olevia tavoitteita, jotka liittyvät strategian tavoitteisiin ja lähtökohtiin.

Pohjoismainen lapsi- ja nuorisoyhteistyön komitea (NORDBUK):

NORDBUK on Pohjoismaiden ministerineuvoston neuvonantava ja koordinoiva elin, joka vastaa pohjoismaisista ja kansainvälisistä lapsi- ja nuorisopoliittisista asioista. NORDBUKin toimintaa ohjaavat strategia-asiakirja, NORDBUKin toimintasuunnitelma sekä puheenjohtajamaan painotukset. NORDBUKin vastuulla on strategia-asiakirjan koordinointi ja seuranta, kuten NORDBUKin toimintasuunnitelmassakin todetaan.

Yhteistyöministereille (MR-SAM) luovutetaan vuosittain lapsi- ja nuorisoyhteistyötä käsittelevä yhtenäinen raportti. Raportin käsittelee ensin NORDBUK, joka arvioi aikaansaannokset ja ehdottaa muutoksia yhteistyöministereille.

Pohjoismaiset yhteistyöministerit hyväksyivät tämän strategian kokouksessaan Kööpenhaminassa 1.3.2006.

norden

Pohjoismaiden ministerineuvosto

Store Strandstræde 18
DK-1255 Copenhagen K
www.norden.org

